

den gamle Lovs Bestemmelse, thi Købet er jo foregaaet under Forudsætning af, at den gældende Lov fremdeles bestaar. Man har ikke kunnet vide f. Eks., at Renten vilde blive forhøjet ved en eventuel ny Lov. Jeg vil gerne have et bestemt Svar fra Finansministeren paa dette Spørgsmaal, ikke mindst fordi det i særlig Grad berører den Udstykningsforening, hvoraf jeg har den Ære at være Medlem.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget, ^{og} Erfaringer have vist, at det er en udmærket Lov. Man tænke blot paa, at mens der paa 3 større, nu udstykkede, Ejendomme før sad 3 Familier og fik deres Udkomme, er der nu der et Tal af omtrent 46, eller i alt Fald noget imellem 40 og 50 Ejendomme, hvorom der ikke er Tvivl, at de ved fornuftigt Brug ville være i Stand til at brødføde Familierne. Derfor er det efter mit Skøn en udmærket Lov.

N. Jensen: Ethvert Arbejde, som gaar ud paa at skaffe bedre og lettere Betingelser for, at Samfundets smaatbedlede og helt ubemidlede Medlemmer lettere kunne komme i Besiddelse af den danske Jord, har min største Sympati. Jeg gaar nemlig ud fra, at naar vi udstykke en større Ejendom til mindre, er det i Almindelighed en daarligt dreven Ejendom, der udstykkes, og derved skabe vi betydelige Betingelser for at forøge vore Indtægter. Og selv om dette Forslag maaske, som den ærede Ordfører (Brosen) siger, ikke er noget meget betydeligt Lovforslag, gaar det dog i denne Retning, nemlig at lette Samfundets Medlemmer Adgangen til at komme i Besiddelse af Jord til eget Brug, selv om de ikke ere i Besiddelse af betydelige Midler, altsaa give dem Adgang til selvstændige Hjem; og derfor har dette Lovforslag min største Sympati.

Med nogen Overraskelse har jeg hørt det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Poul Christensen) udtale, at de større Ejendomme svarede sig bedre end de smaa. Det ærede Medlem omtalte ikke, hvorfor de gjorde det, han begrundede det ikke, og derfor skal jeg heller ikke imødegaa det ærede Medlem. Men det faldt noget i Samklang med, hvad det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Wenzel Neergaard) har udtalt her i Salen for nogen Tid siden om det samme Spørgsmaal. Det ærede Medlem udtalte sig ogsaa om Spørgsmaalet om de store og smaa Landbrugs Rentabilitet; og

naar alt skulde tages i Betragtning, ogsaa det Arbejde, som Familiens egne Medlemmer, Mand, Hustru og Børn, ydede paa de smaa Ejendomme, tvivlede han om, at de smaa Ejendomme forrentede sig bedre end de store. Det sidste Spørgsmaal, Familie-medlemmernes eget Arbejde paa de smaa Landbrug, skal jeg ikke i Øjeblikket komme ind paa, men holde mig til, hvad jeg mener; der foreligger, at de smaa Landbrug give betydelig større Indtægt end de store. Jeg maa maaske dog straks forudskikke den Bemærkning, at naar jeg mener dette, er det ikke, fordi jeg tror, at de store Landbrug drives daarligere end de smaa, eller fordi jeg mener, at de store Landbrugere i sig selv skulde være daarligere Landbrugere end de smaa, det være langt fra mig; jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, naar han udtalte, at vi skyldte netop de store Landbrugere mange af de Fremskridt, vi have gjort paa Landbrugets Omraade. Jeg hører selv nærmest til de smaa Landbrugere, men jeg saavel som enhver, der kender noget til Landbruget, kan jo godt se, at mange af de store Gaarde have været udmærkede Læreanstalter for flere af vore unge Landmænd. Men naar jeg alligevel tillader mig at paa-staa, at de smaa Landbrug betale sig langt bedre end de større, at de give betydeligt større Udbytte, mener jeg, at det ligger i selve Forholdets Natur.

Jeg maa maaske blot lige sige, hvorledes jeg er mere og mere kommen til den Overbevisning, at de smaa Landbrug betale sig bedre. Enhver, der kender noget til Forholdene og har levet paa Landet i en længere Aarrække, vil have set det samme, som blev gjort gældende af den ærede Ordfører, at naar der paa en større Ejendom har levet en Ejer, som maaske lige har klarer sig — eller maaske har han ogsaa levet godt, som man siger —, og der paa samme Ejendom har levet nogle Familier, som arbejdede under temmelig tarvelige Kaar, vil det vise sig, naar en saadan Ejendom bliver udstykket til selvstændige Landbrug, at der nu kan leve mange flere Familier under bedre Kaar, end der tidligere har levet under daarlige Kaar. Og saa er der et andet Forhold. Jeg har gennem en lang Aarrække, henvend en Menneskealder, gennem Skattevæsenet haft Lejlighed til at se, hvorledes de forskellige Hold Landbrug forrentede sig, og navnlig i de sidste 7—8 Aar har jeg haft Lejlighed til paa et temmelig vidt Omraade at foretage saadanne Sam-